

## РЕЗЮМЕ / SUMMARY

---

### **M. V. Бадалова РОЗУМОВІ СТРАТЕГІЇ ПОДОЛАННЯ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГА**

У статті виділено ситуації невизначеності в професійній діяльності психолога, запропоновано поняття професійного завдання з високою мірою невизначеності, надано характеристики відповідного класу завдань. Аналізуються стратегії вирішення психологами професійних завдань з високою мірою невизначеності.

**Ключові слова:** невизначеність в професійній діяльності психолога, професійне завдання з високою мірою невизначеності, розумова стратегія подолання невизначеності.

### **M. V. Badalova COGNITIVE STRATEGIES OF COPING UNCERTAINTY IN PROFESSIONAL ACTIVITY OF PSYCHOLOGISTS**

The article points out some situations of uncertainty in professional activity of psychologist; defines the notion of professional tasks of a high level of uncertainty and their characteristics. The author analyzes some strategies of psychologists' coping professional tasks of a high level of uncertainty.

**Keywords:** uncertainty in professional activity of psychologist, professional task of a high level of uncertainty, cognitive strategy of coping uncertainty.

### **M. С. Боровцова**

### **МЕХАНИЗМЫ СТАНОВЛЕНИЯ ГЕНДЕРНОЙ ИДЕНТИЧНОСТИ ЛИЧНОСТИ**

В статье рассмотрены основные механизмы становления гендерной идентичности личности: идентификация, социализация, интериоризация, индивидуация и инициация.

**Ключевые слова:** гендерная идентичность, гендерная идентификация, гендерная социализация, интериоризация, индивидуация, инициация.

### **M. S. Borovtsova**

### **MECHANISMS OF FORMING PERSONAL GENDER IDENTITY**

The article analyzes the main mechanisms of forming personal gender identity: identification, socialization, interiorization, individualization and initiation.

**Keywords:** gender identity, gender identification, interiorization, individualization, initiation.

### **O. В. Вдовиченко, В. С. Студинская**

### **РАЗВИТИЕ ПАМЯТИ В МЛАДШЕМ ШКОЛЬНОМ ВОЗРАСТЕ НА УРОКАХ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА**

В данной работе показаны особенности памяти младшего школьного возраста, представлена коррекционная программа по развитию памяти младших школьников на уроках английского языка. Следует отметить, что на развитие памяти младших школьников влияют, не только присущие тенденции в возрастных закономерностях памяти, но и методы и способы работы учителя, содержательное и структурное построение учебников, учебных пособий.

**Ключевые слова:** память, младший школьный возраст, развитие памяти на уроках английского языка.

### **O. V. Vdovichenko, V. S. Studinskaya**

### **MEMORY DEVELOPMENT IN EARLY SCHOOL YEARS AT ENGLISH LESSONS**

The article shows peculiarities of memory of primary school children; demonstrates a remedial program for development of memory of primary school children at English lessons. It should be noted that development of memory of primary school children is affected not only by tendencies inherent in the age patterns of memory, but also methods and ways of teachers' work, contents and structural composition of textbooks and manuals.

**Keywords:** memory, primary school age, development of memory at English lessons.

### **T. С. Горяча**

### **ФЕНОМЕНОЛОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ХРИСТИЯНСЬКА БОГОСЛОВСЬКА ДУМКА: СПІЛЬНЕ ТА ВІДМІННЕ**

У статті розглядаються загальні позиції феноменологічної психології та християнської богословської думки. Загальними є положення: відносно єдності особистості, абсолютної цінності кожної окремої особистості, відносно того, що людство в основі своїй є активним і самоактуалізуючимся в силу своєї власної природи. Також вказуються деякі фундаментальні протиріччя.

**Ключові слова:** феноменологічна психологія, християнська богословська думка, єдність, цілісність особистості, позитивне відношення до людей, абсолютна цінність окремої особистості, фундаментальні протиріччя.

### **T. S. Horyacha**

### **PHENOMENOLOGICAL PSYCHOLOGY AND CHRISTIAN THEOLOGICAL THOUGHT: SIMILARITIES AND DIFFERENCES**

The article analyzes some general position of phenomenological psychology and Christian theological thought. General positions are related to personal integrity; absolute value of individual; to the fact that mankind is basically active and self-actualizing due own nature. The author also indicates some fundamental contradictions.

**Keywords:** phenomenological psychology, Christian theological thought, unity and integrity of the individual, positive attitude towards people, absolute value of the individual, fundamental contradictions.

***B. E. Закревський*****СТРАТЕГІЯ ЖИТТЯ ЯК ЧИННИК СОЦІАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ**

В роботі розглянуті процеси життєвого і соціально-професійного самовизначення сучасної учнівської і студентської молоді. Уточнена структура соціально-професійного самовизначення. З'ясовано типологію життєвих стратегій і типи конструювання професійних планів старшокласниками. Обґрунтована необхідність психологічного супроводу особистісного і соціально-професійного самоздійснення людини упродовж життєвого шляху.

**Ключові слова:** життєве самовизначення, соціально-професійне самовизначення, життєва стратегія, суб'єкт життя, подія, часові модуси.

***V. E. Zakrevsky*****LIFE STRATEGY AS A FACTOR OF SOCIAL AND PROFESSIONAL SELF-DETERMINATION**

The article analyzes processes of life, social and professional self-determination of modern pupils and students. The author specifies the structure of social and professional self-determination; ascertains the typology of life strategies and types of designing professional plans by senior pupils. The article substantiates necessity of psychological accompaniment of personal and social-professional self-determination of a man during all life way.

**Keywords:** life self-determination, social and professional self-determination, life strategy, subject of life, event, temporal moduses.

***B. E. Закревський*****ЧАСОВА ПЕРСПЕКТИВА ІНДИВІДА: ТЕОРЕТИЧНИЙ І ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТИ**

В роботі розглянуті деякі теоретичні підходи до проблеми часової перспективи особи. Уточнено соціально-педагогічне значення сутнісних характеристик майбутнього людини: мотиваційні об'єкти, події, досвід, протяжність, насиченість. Визначені вірогідні композиційні варіації розгортання визначальних тенденцій соціальної поведінки – самореалізація (беру) і самовіддача (віддаю). Виявлені структура і типи життєвих стратегій старшокласників – стратегія інтегральної самореалізації, стратегія адаптивної самореалізації, пасивно-деструктивна стратегія. Здійснено аналіз стану ринку психологічних послуг в частині управління часом життя.

**Ключові слова:** понадпотреби (тенденції) індивіда, пояснлювальна модель мотивації, тимчасова перспектива особи, темпоральна динаміка, сенс.

***V. E. Zakrevsky*****TEMPORAL PROSPECT OF INDIVIDUAL: THEORETICAL AND PRACTICAL ASPECTS**

The article analyzes some theoretical approaches to the problem of temporal prospect of personality. The author specifies social and pedagogical value of essential descriptions of the future of a person: motivational objects, events, experience, extent, saturation; ascertains credible composition variations of development of key tendencies of social behaviour – self-realization (I take) and self-return (I give). The article demonstrates a revealed structure and types of life strategies of senior pupils – the strategy of integral self-realization, the strategy of adaptive self-realization, and the passive-destructive strategy. It analyzes the state of market of psychological services in the sphere of managing time of life.

**Keywords:** super-requirements (tendencies) of individual, explanatory model of motivation, temporal prospect of personality, temporal dynamics, sense.

***B.O. Криволапчук*****ПСИХОФІЗІОЛОГІЧЕСКАЯ НАДЕЖНОСТЬ РАБОТНИКОВ КРИМІНАЛЬНОЇ МІЛІЦІЇ**

В статье рассматриваются существующие подходы к изучению проблемы психофизиологической надежности работников. Проводится анализ возникновения и научных подходов к исследованию этой проблемы в разных отраслях. Затрагивается вопрос относительно необходимости исследования и учета критерии надежности в деятельности работников криминальной милиции.

**Ключевые слова:** надежность, работники, работоспособность, деятельность, криминальная милиция.

***V. O. Kryvolapchuk*****PSYCHOPHYSIOLOGICAL RELIABILITY OF CRIMINAL MILITIA STAFF**

The article analyzes some current approaches to studying of psychophysiological reliability of militia staff. The author investigates the origin and scientific approaches to researching this issue in different spheres; raises the question as for necessity of research and account of criteria of reliability in work of criminal militia staff.

**Keywords:** reliability, staff, capacity, activity, criminal militia.

***P. Ю. Мартинова*****ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СПРИЙНЯТТЯ Й ОСМИСЛЕННЯ НАУКОВОГО ТЕКСТУ НА ПРОФЕСІЙНО-МОВЛЕННЄВОМУ ЕТАПІ ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ**

У результаті проведеного аналізу було встановлено, що одиницею навчання іншомовного професійного мовлення на професійно-мовленнєвому етапі інтегрованого навчання є науковий текст. Його сприйняття стане доступним для більшості за умови активізації якомога більшого числа аналізаторів: зорового при читанні тексту, мовленневорухомого і слухового при його відтворенні і моторнурухомого при записі його основних ідей. Осмислення

тексту забезпечується його поданням у вигляді: а) повністю адаптованої версії, заснованої на знайомому мовному матеріалі; б) частково адаптованої версії, заснованої на попередньому і частково новому мовному матеріалі з оригінального першоджерела; в) неадаптованої версії, заснованої на всьому попередньому і мовному матеріалі, який залишився з того ж першоджерела.

*R. J. Martynova*

### **PSYCHOLOGICAL PECULIARITIES OF PERCEIVING AND COMPREHENDING SCIENTIFIC TEXTS ON THE PROFESSIONAL-SPEECH STAGE OF INTEGRATED TEACHING OF FOREIGN LANGUAGES**

As a result of conducted analysis it became clear that the unit of teaching foreign professional speech is a scientific text. Perception of the text will be available for the majority of students in terms of activating as many analyzers as it is possible: visual - when they read it, speech-motor and acoustic - when they listen to the comments of its main content, and motor - when they write its main ideas. Comprehension of the text is achieved if it is given in the form of: a) fully adapted version based on known linguistic material; b) partly adapted version based on known and partly new linguistic material from an original source; and c) unadapted version based on all known material and the one taken from the same source.

*A. B. Massanov*

### **ДІАГНОСТИКА ПСИХОЛОГІЧЕСКИХ БАРЬЕРОВ В ТВОРЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ЛІЧНОСТІ**

В статье рассматривается содержание творческой деятельности личности, предлагается методика диагностики психологических барьеров в этой деятельности. Исследуются связи барьеров с творческим потенциалом личности.

**Ключевые слова:** творческая деятельность, психологический барьер, творческий потенциал личности.

*A. V. Massanov*

### **DIAGNOSING PSYCHOLOGICAL BARRIERS IN PERSONAL CREATIVE ACTIVITY**

The article analyzes the contents of personal creative activity; suggests the technique of diagnosing psychological barriers in this activity; investigates connection between barriers and creative potential of the person.

**Keywords:** creative activity, psychological barrier, creative potential of the person.

*T. B. Matyienko*

### **ХОД ЕМОЦІОНАЛЬНИХ СОСТОЯНЬ ОПЕРУПОЛНОМОЧЕННИХ**

В статье исследуется эмоциональная сфера, поскольку эмоции это сложное психическое явление и охватывает все уровни личности оперуполномоченного, и рассматривается нами и как состояние, и как личностная черта.

**Ключевые слова:** эмоциональная сфера, эмоции, психическое напряжение.

*T. V. Matyienko*

### **PASSING OF EMOTIONAL STATES OF OPERATIONS OFFICERS**

The article investigates emotional sphere since emotions is a complicated psychic phenomenon that covers all individual levels of operations officers and is considered both a state and a personal feature.

**Keywords:** emotional sphere, emotions, psychic tension.

*I. I. Pavlenko*

### **ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО СТРЕСУ В КУРСАНТІВ В УМОВАХ НАВЧАННЯ У ВНЗ МВС**

У статті розглянуті негативні і позитивні наслідки екзаменаційного стресу, досліджено рівень навчального стресу у курсантів, розглянуті питання оптимізації наслідків екзаменаційного стресу.

**Ключові слова:** екзаменаційний стрес, стресові реакції, оптимізація наслідків стресу.

*I. I. Pavelko*

### **INVESTIGATING EXAMINATION STRESS OF CADETS IN TERMS OF STUDYING AT UNIVERSITY OF THE MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS**

The article analyzes negative and positive effects of exam stress; investigates the level of academic stress of cadets; dwells upon issues of optimizing effects of exam stress.

**Keywords:** exam stress, stress reactions, optimization of stress effects.

*E. I. Proskurnyk*

### **РОЛЬ АКТИВНОСТИ В ФОРМИРОВАНИИ КОММУНИКАТИВНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ЛІЧНОСТІ**

Анализируется понятие активности человека, определяется понятие коммуникативной активности в контексте коммуникативной деятельности личности, ее цель, этапы, составляющие. Анализируются причины возникновения коммуникативной активности и факторы, которые ее тормозят. Доказывается, что на коммуникативную активность личности влияют ее характерологические черты, уровень ее интеллектуально-речевого развития.

**Ключевые слова:** коммуникативная активность, коммуникативная деятельность, коммуникативное взаимодействие, коммуникативная цель, мотивы, потребности, личность.

*O. I. Proskurnyak*

### **THE ROLE OF ACTIVITY IN FORMATION OF COMMUNICATION OF PERSON**

The article analyzes the concept of human activity; ascertains the notion of communicative activity in the context of communicative activities of individual, its purpose, steps, and components. The author analyzes some reasons of appearance of communicative activity and factors that inhibit it; proves that communicative activity is affected by personal typical traits, the

level of personal intellectual and language development.

**Keywords:** communicative activity, communicative activities, communicative interaction, communicative purpose, motives, needs, personality.

*M. B. Рафа*

### **ОСОБЕННОСТИ РЕКОНСТРУКЦИИ ЖИЗНЕННОГО ОПЫТА КАК ДЕТЕРМИНАНТА РАЗВИТИЯ ИННОВАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА ЛИЧНОСТИ**

Проведен анализ взаимосвязи особенностей субъективной реконструкции личного опыта и инновационного потенциала личности как ресурса жизненной успешности. Установлено, что в юношеском возрасте инновационная готовность и толерантность к неопределенности связаны с продуктивностью актуализации в сознании личного опыта, позитивными оценками прошлого, доминированием саморегуляционной и pragматической функций autobiографической памяти.

**Ключевые слова:** субъективная реконструкция личного опыта, личный опыт, инновационный потенциал, жизненная успешность, юношеский возраст.

*M. B. Rafa*

### **PECULIARITIES OF RECONSTRUCTION OF LIFE EXPERIENCE AS A DETERMINANT OF DEVELOPMENT OF PERSONAL INNOVATIVE POTENTIAL**

The author analyzes correlations between peculiarities of subjective reconstruction of personal experience and innovative potential as a resource of life success. It's stated that in youth age innovative readiness and tolerance to ambiguity are correlated with productivity of actualization of personal experience in consciousness, positive estimations of the past, prevailing of self-regulative and pragmatic functions of the autobiographical memory.

**Keywords:** subjective reconstruction of personal experience, personal experience, innovative potential, life success, youth age.

*A. B. Симко*

### **ЭМПИРИЧЕСКОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ КООРДИНАЦИОННЫХ ВОЗМОЖНОСТЕЙ ПСИХОМОТОРИКИ ДЕТЕЙ-ОЛИГОФРЕНОВ СТАРШЕГО ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА НА РАЗНЫХ УРОВНЯХ ПОСТРОЕНИЯ ДВИЖЕНИЙ**

В статье рассмотрены результаты эмпирических исследований координационных возможностей психомоторики детей-олигофренов старшего дошкольного возраста на разных уровнях построения движений А, В, С, Д, которые были выделены Н. А. Бернштейном.

**Ключевые слова:** дети-олигофрены, уровни построения движений, психомоторика, координационные возможности.

*A. V. Simko*

### **EMPIRIC RESEARCH OF COORDINATIVE POSSIBILITIES OF PSYCHOMOTOR ACTIVITY OF OLIGOPHRENIC CHILDREN OF THE SENIOR PRESCHOOL AGE ON DIFFERENT LEVELS OF PERFORMING MOVEMENTS**

The article demonstrates some results of empiric research on coordinative possibilities of psychomotor activity of oligophrenic children of senior preschool age on different levels of performing motions А, В, С, D pointed out by N. A. Bernshteynom.

**Keywords:** oligophrenic children, levels of performing motions, psychomotor activity, coordinative possibilities.

*Я. В. Сухенко*

### **АНАЛИЗ СОБСТВЕННОГО ОПЫТА КАК СРЕДСТВО МОДЕЛИРОВАНИЯ ПРОГРАММЫ ФОРМИРУЮЩЕГО ЭКСПЕРИМЕНТА**

В статье представлены модель развития эмпатии и саморегуляции практических психологов, которая основывается на introspektivno-reflexivnom анализе собственного опыта эмпатии и саморегуляции и динамическая модель возникновения и разрешения проблемных ситуаций через призму эмпатийности и саморегуляции.

**Ключевые слова:** эмпатия, аутоэмпатия, коллективный субъект, профитарно-ориентированная группа.

*J. V. Sukhenko*

### **ANALYSIS OF PERSONAL EXPERIENCE AS A MEANS OF MODELING THE PROGRAM OF FORMING EXPERIMENT**

The article demonstrates the model of development of empathy and self-regulation of practical psychologists based on introspective reflexive analysis of personal experience of empathy and self-regulation, and the dynamic model of appearance and solution of problem situations through the prism of empathy and self-regulation.

**Keywords:** empathy, autoempathy, collective subject, proficitar-oriented group.

**A. Н. Цильмак**

**МЕТОДЫ КОРРЕКЦИИ НЕУВЕРЕННОСТИ В СЕБЕ**

Автор описывает методы коррекции неуверенности в себе, а так же предлагает методику разработанной психотехники "Трансформация идеального "Я" в реальное" для психокоррекции неуверенности в себе, как черты личности. В статье изложены этапы личностного изменения и факторы, которые мешают этим изменениям.

**Ключевые слова:** коррекция, неуверенность в себе, методика

**O. M. Tsylmak**

**METHODS OF CORRECTING SELF-DOUBT**

The author describes methods of correcting self-doubt; offers methods of the elaborated psychotechnique "Transformation of ideal "I" into real" for psychocorrection of self-doubt as a personality trait. The article describes steps of personality changes and factors interfering with these changes.

**Keywords:** correction, self-doubt, methods.

**Н. П. Черкасов**

**СЕМАНТИКА ОЦЕНОК ХУДОЖЕСТВЕННООБРАЗНЫХ ВЫСКАЗЫВАНИЙ И УРОВНИ ИХ ОСОЗНАНИЯ**

В статье представлены результаты исследования семантики оценок в художественнообразных высказываниях в психолингвистическом аспекте. Показана зависимость сущности оценок от уровней осознания разных влияний на субъекта – констататора значимости.

**Ключевые слова:** художественнообразное высказывание, семантика субъектных оценок, уровни осознания влияний на субъекта.

**M. P. Cherkasov**

**SEMANTICS OF EVALUATIONS OF IMAGE EXPRESSIONS AND THE LEVELS OF THEIR COMPREHENSION**

The article demonstrates some results of investigation on semantics of evaluations of image expressions in the psycholinguistic aspect. It shows dependence of the essence of evaluations from the levels of comprehension of different influence on the subject – a constator of meaningfulness.

**Keywords:** image expression, semantics of subjective evaluations, levels of comprehension of influence on the subject.

**О.М. Харций**

**ПОДГОТОВКА БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ К УПРАВЛЕНЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ**

Статья посвящена исследованию подготовки к управленческой деятельности будущих менеджеров организаций. Определены основные подходы в исследовании компонента личности, выявлены факторы творческого потенциала и его структурные элементы. Определены пути оптимизации подготовки студентов-менеджеров к управленческой деятельности. Разработана программа развития творческого потенциала у будущих менеджеров организаций.

**Ключевые слова:** подготовка к управленческой деятельности, творчество, творческий компонент, креативный потенциал, эффективность управленческой деятельности.

**O. M. Khartsiy**

**TRAINING FUTURE SPECIALISTS FOR ADMINISTRATIVE ACTIVITY**

The article is devoted to research of training future managers of organization for administrative activity. The author determines some basic approaches to investigating the personal component; ascertains factors of creative potential and its structural elements; points out ways of optimization of training students-managers for administrative activity; elaborates the program of developing creative potential of future managers of organization.

**Keywords:** training for administrative activity, creativity, creative component, creative potential, efficiency of administrative activity.

**А. В. Шевяков**

**МОДЕЛЬ ПСИХОЛОГИЧЕСКОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ РАЗВИТИЯ СОЦИОТЕХНИЧЕСКИХ СИСТЕМ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ**

Представлено теоретическое обобщение и новое решение проблемы психологического обеспечения развития социотехнических систем деятельности. Обоснован выбор социотехнических систем деятельности как объекта приложения мероприятий психологического обеспечения и совершенствования как разновидности влияния на развитие таких систем.

**O. V. Shevyakov**

**THE MODEL OF PSYCHOLOGICAL PROVISION OF DEVELOPMENT OF SOCIO-TECHNICAL ACTIVITY SYSTEMS**

The article offers theoretical generalization and a new solution of a scientific problem of psychological support for development of social and technical activity systems. The author substantiates the choice of social and technical activity

systems as an object of applying measures of its psychological support and improvement as a variety of influence on developing such systems.